

10. undervisningsgang 20. december Spørgsmål og svar I

Gennemgang af prøveeksamen

Det I har lavet, ser godt ud. Der ser dog ud til at være lidt problemer med modalverberne. Jeg vil anbefale at I læser materialet fra de første par undervisningsgange igen for at genopfriske det lidt. Der er et par ting man kan lære udenad, som måske vil gøre det lidt lettere.

Skal er ikke fremtidsmarkør på dansk. Man bruger simpelthen præsens. Det eneste sted hvor man kan bruge *skal*, er hvis man har planer om at gøre et eller andet på et tidspunkt i fremtiden:

- Vi skal til Istanbul i weekenden

Hvis det man siger, er irealis, bruger man som regel præteritum.

- Vi ville gerne til Istanbul i weekenden, men det når vi nok ikke
- Gid vi havde råd til en tur til Istanbul

Vælg det rigtige verbum

Verberne *kunne*, *burde* og *måtte* kan bruges til at udtrykke sandsynlighed.

- Han er ikke kommet frem
- Han kan være kommet frem
- Han bør være kommet frem
- Han må være kommet frem
- Han er kommet frem

Verberne *kunne*, *måtte*, *skulle* kan bruges til at udtrykke mulighed/nødvendighed.

- Isen kan spises (mulighed)
- Dette hus må ikke rives ned (tilladelse)
- Katten skal fodres (nødvendighed)
- Han må være svensker (sandsynlighed)

Man skal dog være opmærksom på at for de fire første verbers vedkommende (*kunne*, *måtte*, *skulle* og *burde*, sidstnævnte er dog ikke så relevant i forbindelse med mulighed/nødvendighed) kan man stille spørgsmålene:

- Kan isen spises? (mulighed)
- Må dette hus rives ned/må huset rives ned? (tilladelse)
- Skal katten fodres? (nødvendighed)

Men det kan man ikke med *måtte* i sandsynligheds-betydningen:

- *Må han være svensker? (sandsynlighed)

Når man bruger *måtte* i spørgsmål, kan det kun forstås som om det handler om tilladelse.

Man bruger ofte verbet skulle til at udtrykke rygte eller til at udtrykke at det man siger, er noget man har fået at vide af andre:

- Han skal have været meget flot som ung
- Det skulle være så sundt med en snaps til maden
- Lavtflyvende svaler skulle være et tegn på regn.

Gennemgang af opgave 1 i prøveeksamen.

Sæt komma

Indtil videre har vi ikke talt om tegnsætning, men det er relevant nu hvor det handler om at skrive teskter. Det er meget vigtigt at gøre sig umage med tegnsætningen, og især i ansøgninger er det noget der bliver lagt meget mærke til.

Nogle mener at det er svært at sætte komma på dansk, blandt andet fordi der efter sigende findes to forskellige kommasystemer. Det passer ikke. Der er kun et system. Grundreglerne vender jeg tilbage til nedenfor. Når man siger at der findes to systemer, er det fordi der er indbygget en lille valgmulighed. Man kan vælge at sætte med eller uden det såkaldte startkomma. Det vil sige at man kan vælge om man vil sætte komma både før og efter ledsætningerne (gammelt komma eller grammatisk komma) – eller kun efter (nyt komma). Sprognævnet anbefaler det sidste, så det er det vi beskæftiger os med her. Reglerne i de to »systemer« er nøjagtig de samme.

Kommareglerne kan læses på Sprognævnets hjemmeside www.dsn.dk under punktet »kommaregler«. Der ligger også øvelser med facitliste.

Grundregler

- Sæt komma mellem helsætninger
- Sæt komma i opremsninger, dvs. hvor der kunne have stået *og*, *men* eller *eller*
- Sæt komma ved forklarende og præciserende tilføjelser
- Sæt altid komma efter en ledsætning – hvis der er flere ledsætninger »inden i« hinanden, sættes der kun komma efter den sidste
- Sæt kun komma før en ledsætning hvis du (næsten) lige så godt kunne have sat den i parentes

- Sæt komma omkring appositioner der står parentetisk
- Sæt komma (eller et andet tegn) foran men

Øvelse

Lav kommaøvelserne fra sprognævnets hjemmeside www.sdn.dk

Forberedelse til næste gang

Læs i følgende sider i *Håndbog i Nudansk*:

s. 342-358 Korrespondance

s. 366-369 Legatansøgninger

s. 562-568 Stillingsansøgninger